

Prezenta lucrare conține _____ pagini

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU
ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a**

Anul școlar 2022 – 2023

Limba și literatura română

Numele:.....

Inițiala prenumelui tatălui:.....

Prenumele:.....

Școala de proveniență:

Centrul de examen:
.....

Localitatea:

Județul:

Nume și prenume asistent	Semnătura

A	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

B	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

C	COMISIA DE EVALUARE	NOTA (CIFRE ȘI LITERE)	NUMELE ȘI PRENUMELE PROFESORULUI	SEMNĂTURA
	EVALUATOR I			
	EVALUATOR II			
	EVALUATOR III			
	EVALUATOR IV			
	NOTA FINALĂ			

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(70 de puncte)

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Într-una din zilele vacanței de primăvară, vizitasem muzeul de istorie. La ieșire, pregătindu-mă să-mi notez impresiile, răsfoiam fără grabă cartea înnegrită cu mii de semnături, când, deodată, privirea îmi fu atrasă de una din file. Era o filă obișnuită, cu câteva rânduri scrise sus, urmate apoi pe două șiruri de niște semnături. O filă ca toate celelalte. Și cu toate acestea, repet, nu-mi puteam lua ochii de la scrisul acela prelung, cu linii apăsate, puțin înclinat, ca și cum omul ar fi scris nu pe masă, ci pe o spinare încovoiată, sau de la distanță, îmbulzit... Și scrisul acela îmi era cunoscut. Îl mai văzusem undeva, cândva, de zeci, de sute de ori, mi-era la fel de cunoscut ca propriul meu scris. Întâlnirea neașteptată cu el îmi dădea sentimentul că pe aproape, în preajmă, așteptând să-l recunosc, cineva familiar și drag mă privește din spate. M-am întors. Nu era nimeni... Doar prin săli, pășind sfios, aproape pe vârfuri, zeci de copii în grupuri, și printre ei, însoțitorii, unii vârstnici, cu părul nins — învățătorii. Atunci, deodată, fulgerător, cu o bucurie de nestăpănit, mi-am amintit... El era! Era scrisul lui! Și la sfârșitul șirului de nume zării iscălitura cu aceleași litere prelungi și apăsate: "Învățătorul Dumitru Mironescu".

Fostul meu învățător!

Intrase în clasa noastră în toamna lui 1945. Cu o manta pe umeri, înalt, voinic, dar palid și slăbit, cu ochii arzători sub fruntea mare, ca după o boală. S-a oprit întâi cu fața la tablă. Scrisesem, ca de obicei, pe „răii clasei”, iar scrisul, lăbărțat și cu greșeli, umpluse toată tabla:

„Anastase șa vărsat cernla pe bănică.

Ispas face pe copii să râdă și îi polecrește.

Ge. Florea deschide geamul și se face crt. (corent)...“

A citit până jos, apoi a clătinat din cap și s-a întors spre clasă:

- Cine a scris? a întrebat cu voce blândă, dar slabă, de-abia auzită. M-am ridicat din bancă, cu mândrie

- Eu, vă rog! Sunt șeful clasei. Aceștia sunt răii clasei...

- Rău.

În clasă s-a făcut deodată hărmălaie. Cei „scriși” țipau, se ridicau în picioare și ridicau degetele, ca o pădure de furculițe.

- Are răcă pe mine! El strică! Pe Voicu de ce nu l-a scris? Spun eu! Puneți-mă pe mine să-i scriu! Eu! Eu!

A ridicat mâna și zarva a încetat. A repetat apoi ca pentru sine:

- Rău... S-a apropiat de mine și, mângâindu-mă ușor, l-am auzit: Șterge, te rog, toată tabla.

A trecut apoi prin bănci, a răsfoit câteva caiete și, pentru a treia oară în acea zi, a exclamat abia auzit:

- Rău! Apoi s-a oprit în fața clasei și ne-a vorbit:

- Până acum, de curând, a fost război, copii. Ați învățat pe apucate. Va trebui să muncim serios, cu râvnă, fără preget. Scoateți caietele și copiați prima temă.

Și, în timp ce toți copiii scotoceau prin bănci și în ghiozdane, și-a smuls mantaua de pe umeri și s-a îndreptat spre tablă. În clipa aceea - țin minte ca acuma - parcă o mână ne-a oprit deodată răsuflarea tuturor, iar foșnetul caietelor a încetat. Îl priveam înmărmuriți, în timp ce el, la tablă, scria cu greutate, strâmb și prelung, rând după rând. Învățătorul nostru nu avea mâna dreaptă. O pierduse pe front, în luptă cu fasciștii. Scria cu mâna stângă...

Târziu, s-a întors spre clasă, cu fruntea brobonată de sudoare, palid, și a vorbit șoptit și tremurat:
- Vă făgăduiesc ca data viitoare să scriu mai frumos.

Prin iarnă, scria la tablă cu ușurință. Ne corecta caietele, îndreptând cu roșu literă cu literă, și de fiecare dată scria în josul paginii câteva cuvinte: „Mai atent“ sau „Mai ordonat“ sau, câteodată, „Bine, sunt mulțumit“. Priveam scrisul lui prelung, apăsător, copiat parcă din abecedar, puțin pieziș, priveam și scrisul nostru... Ne rușinam cel mai adesea și ne luam, tăcuți și încruntați, angajamentul să scriem tot așa ca el... Ciudat. Pe nesimțite, îi imitam scrisul. Scriam mai toți aplecat spre stânga, dar câteodată literele ieșeau pocite, îngrămădite, strâmbe. A doua zi, măhniți, vedeam în josul temei aceeași propoziție, ca din abecedar, cu roșu: „Mai ordonat“ sau „Mai cu grijă“ și hotărâam din nou să ne îndreptăm. Scriam, rupeam foile și când, la sfârșit, dădeam caietele la control, așteptam cu sufletul la gură ca el să scrie dedesubt, a doua zi: „Acum este mai bine, sunt mulțumit!“

Și, în acest timp, în mintea tuturor se ridica întrebarea: „Cum poate să scrie atât de frumos și atât de repede cu mâna stingă?“(...)

Dar într-o zi de iarnă, noi am aflat secretul.

- Vreți să vedeți ceva? ne-a întrebat băiatul femeii de serviciu, coleg cu noi. O să rămâneți trăsniți.

Veniți mâine la școală mai de dimineață.

Am venit. Nici nu se luminase pe deplin. În toată școala, o singură fereastră luminată: a clasei noastre. Ne-am adunat sub geam și am privit înăuntru. L-am văzut pe el, singur, la tablă. Își dăduse jos haina și scria, încet, cu grijă, literă cu literă... Când a umplut tabla, s-a dat înapoi câțiva pași și a privit. Am văzut și noi atunci toată tabla. Nu cuprindea nicio propoziție, niciun cuvânt. De sus și până jos era o singură literă: a mic, a mare.

Învățătorul nostru s-a apropiat apoi de tablă și a șters-o. Pe urmă a început să scrie iarăși, mai repede, tot mai repede... și, când a isprăvit, s-a îndepărtat nițel, a clătinat din cap și am auzit în clasa goală un cuvânt, unul singur:

- Rău!

S-a îndreptat spre burete, a șters în grabă totul și a început din nou să scrie: a mic, a mare...

Din ziua aceea, cuvintele „Mai atent“, „Mai ordonat“ n-au mai apărut pe caietele clasei a patra...

Vizitatorii se îngrămădeau în spatele meu. Am mai privit o dată fila cu scrisul învățătorului meu. Am privit cele două șiruri de semnături ale elevilor săi - aproape toate plecate nițel spre stânga, cu litere prelungite și apăsate. Apoi, fericit și tulburat de această neașteptată întâlnire, mi-am pus și eu semnătura dedesubtul numelui învățătorului meu și-am adăugat - spre nedumerirea celor din jur, tot cu litere prelungi și apăsate: „Elev“

Mircea Sântimbrianu, *Recreația mare*, fragmente

Textul 2

Profesorul Paul Budiu, dascălul de limba greacă, aducea nota sa aparte în atmosfera Liceului Șaguna. Era un om binisor trecut de șaizeci. Curiozitățile multe și feluritele apucături sau întâmplările în legătură cu el alcătuiau o întregă arhivă anecdotică, ce se moșteneau, crescând din generație în generație. Figura lui Budiu revărsată în gesturi deosebit de lente, o văd profilându-se pe peretele din fața clasei. În rostirea vorbelor și în mișcări dascălul puneau o bizară încetineală. Fața lui manifesta o ușoară înclinare spre gălbănire. Își supraveghea pronunțarea cuvintelor de origine greacă. Astfel el niciodată nu făcea concesia de a spune „un filozof“. Consoana z se prefăcea într-un s fin, rostit cu limbă subțire, de șarpe, iar cuvântul îl despărțea, subliniat și ostentativ, în două: „un filo-sof“.

Era îndeobște știut că, printre profesorii de la Brașov, el era aproape singurul înstărit. Proprietar al câtorva rânduri de case în Schei și prin Cetate, el umbla totuși în haină peticită, pentru a-și pune în relief o modestie de înțelept, care ar fi preferat să trăiască într-o bute. Disprețul față de orice strălucire exterioară și-l ținea la vedere în fel și chip. (...)

Astfel, el nu era cu totul lipsit nici de orgoliul bogăției sale. Numai așa se explică de ce iarna, îmbrăca sub palton, de obicei, două surtuțe: cel mai scurt deasupra, ca să se vadă că sunt două.

Cât privește raporturile dintre noi și el, e cazul să amintesc că niciun elev n-avea voie să spună „Domnule profesor!“ sau, mai bine zis, toți fără deosebire eram constrânși să vorbim cu el la persoana a treia și să-l numim: „Domnu“. De altminteri el însuși vorbea despre sine numai la persoana a treia și pentru nimic

În lume n-ar fi căzut în eroarea de a spune „eu”. Avea despre sine conștiința unui model impersonal, mai presus de pronume, și se numea singur: „Domnu”.

Când în cursul lecției, se deda unor limpeziri sintactice, se lăsa transportat de-un mod foarte aparte de a întinde cuvântul, de a-l silabisi, de a-l ritma. În conversațiile ce le aveam cu el în clasă, am adoptat, firește, și noi același chip. Nu dintr-o dată, căci aceasta ar fi fost cu neputință, dar încetul cu încetul, ceea ce îi prilejuia o adumbrită mare satisfacție.

Lucian Blaga, *Hronicul și cântecul vârstelor*, fragmente

A.

1. Notează, din textul 1, două observații pe care învățătorul le scria pe caietele elevilor. **2 puncte**

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. **2 puncte**

În vacanța de primăvară, băiatul merge

- a) în parc.
- b) la bibliotecă.
- c) la muzeu.
- d) la școală.

Răspunsul corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Paul Budiu era profesor de

- a) matematică.
- b) limba română.
- c) limba germană.
- d) limba greacă.

Răspunsul corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. **2 puncte**

Profesorul prefera să i se spună

- a) „Domnule profesor”.
- b) „Domnu”.
- c) „Dumneavoastră”.
- d) „Stimate domnule profesor”.

Răspunsul corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Corect	Incorect
Băiatul vede semnătura învățătorului la muzeu.		
Învățătorul venise la ei în clasă în anul 1946.		
Enunțurile despre „răii clasei” erau scrise corect pe tablă.		

Textul 2

Enunțul	Corect	Incorect
Profesorul Paul Budiu era înstărit.		
Acesta mergea îmbrăcat în haine scumpe.		
Elevii vorbeau cu profesorul la persoana a III-a.		

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

În secvența „Ne-am adunat sub geam și am privit înăuntru.”, există

- a) un diftong și un hiat.
- b) doi diftongi și un hiat.
- c) un diftong și două hiaturi.
- d) trei diftongi.

Răspunsul corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Sunt despărțite corect în silabe ambele cuvinte din seria:

- a) în-tâl-ni-rea, în-măr-muriți.
- b) înt-âl-ni-rea, în-măr-mu-ri-ți.
- c) în-tâl-ni-rea, în-măr-mu-riți.
- d) în-tâl-nirea, în-măr-mu-riți.

Răspunsul corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Seria care cuprinde doar cuvinte compuse este:

- a) „orice”, „mândrie”.
- b) „vârfuri”, „învățător”.
- c) „neașteptată”, „niciodată”.
- d) „primăvară”, „șaizeci”.

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect. **2 puncte**

Sensul construcției subliniate în secvența: „Ați învățat pe apucate.” este

- a) foarte mult.
- b) cu seriozitate.
- c) la întâmplare.
- d) cu interes.

Răspuns corect:

5. Selectează, din fragmentul următor, trei substantive și precizează cazul acestora: „Figura lui Budiu revărsată în gesturi deosebit de lente, o văd profilându-se pe peretele din fața clasei.”

6 puncte

Substantivul selectat	Cazul substantivului selectat

6. Alcătuieste un enunț asertiv, în care adjectivul „subțire” să fie nume predicativ (1) și un enunț interogativ, în care pronumele personal „noi” să aibă funcția sintactică de complement indirect (2). **6 puncte**

(1)

(2)

7. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul acestora: „În conversațiile ce le aveam cu el în clasă, am adoptat, firește, și noi același chip.” **6 puncte**

8. Completează enunțul următor, reprezentând mesajul unui copil către prietenul său, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze. **6 puncte**

- Dragul meu prieten, _____ (*a dori*, condițional-optativ, prezent, persoana I, singular) acum _____ (*a ști*, conjunctiv, prezent, persoana a II-a, singular) că îmi este dor de vacanța _____ (*care*, genitiv) amintire mă emoționează și aștept ziua _____ (adjectiv pronominal demonstrativ de depărtare) în care ne vom revedea și vom fi _____ (*mândru*, plural) de reușitele noastre.

SUBIECTUL AL II - LEA

(20 de puncte)

Scrie, în 80 – 120 de cuvinte, rezumatul textului 1.

În alcătuirea rezumatului:

- vei formula ideile importante, dovedind înțelegerea textului;
- vei prezenta evenimentele în succesiune logică;
- vei respecta regulile unui rezumat.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte;
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Rezumatul nu va fi precedat de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care rezumatul are minimum 80 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

